PONTICA

LVII

MUZEUL DE ISTORIE NAŢIONALĂ ŞI ARHEOLOGIE
CONSTANŢA
2024

PONTICA

Anuar al Muzeului de Istorie Naţională şi Arheologie Constanţa
Annuaire du Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie Constanţa
Yearbook of the Museum of National History and Archaeology Constanţa

Comitetul ştiinţific / Scientific committeee / Comité scientifique:
ALEXANDRE BARALIS (Paris); LIVIA BUZOIANU (Constanţa); FEDERICA CORDANO (Milano); FLORIN CURTA (Gainesville, Florida); OANA DAMIAN (Bucureşti); PIERRE DUPONT (Lyon); PETYA GEORGIEVA (Sofia); LUCREŢIU MIHĂILESCU-BÎRLIBA (Iaşi); MANFRED OPPERMANN (Halle/Sa.); IOAN C. OPRIŞ (Bucureşti); ULRICHE PETER (Berlin); ZENO PINTER (Sibiu); HRISTO POPOV (Sofia); FLORIN MATEI POPESCU (Bucureşti); ALEXANDER RUBEL (Iaşi); CHRISTOF SCHULER (München); VLADIMIR SLAVCHEV (Sofia).

Redactor şef / Editor in chief / Rédacteur en chef:
GABRIEL MIRCEA TALMAŢCHI (Constanţa)

Colegiul de redacţie / Editorial board / Collège de rédaction:
GABRIEL CUSTUREA (Constanţa)
CĂTĂLIN DOBRINESCU (Constanţa)
CRISTINA PARASCHIV-TALMAŢCHI (Constanţa)
ALEXANDRA CLARA ŢÂRLEA (Bucureşti)
VALENTINA VOINEA (Constanţa)

Secretar de redacţie / Editorial secretary / Secrétaire de rédaction:
IRINA SODOLEANU (Constanţa)
ANA C. HAMAT (Constanţa)

Verificare limbă engleză, traducător / Poofreading, translator:
ALEXANDRA CLARA ŢÂRLEA (Bucureşti)

Verificare limbă franceză, traducător/Relecteur pour le français, correcteur:
THIBAUT CASTELLI (Paris Nanterre)

Informatică editorială / Editorial informatics / Informatique éditoriale:
DANIELA STRATIDES (Constanţa)

Manuscrisele, cărţile propuse la schimb şi toată corespondenţa vor fi adresate redacţiei: Muzeul de Istorie Naţională şi Arheologie, Piaţa Ovidiu nr. 12, 900745, Constanţa, România, Tel./Fax. 0040-241-618763; e-mail: revista.pontica@gmail.com.

Manuscripts, books proposed for exchange and all correspondence will be addressed to the editors: National History and Archaeology Museum Constanta, Ovidiu Square no. 12, 900745, Constanţa, Romania, Phone./Fax 0040-241-618763; e-mail: revista.pontica@gmail.com.

Les manuscrits, les livres et les revues proposés en échange, ainsi que toute correspondance seront adressés à la Rédaction: Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie, Piaţa Ovidiu nr. 12, 900745, Constantza, Roumanie, Tél./Fax 0040-241-618763; e-mail: revista.pontica@gmail.com.
PONTICA ediţie online/ PONTICA édition en ligne: www.revistapontica.com

ISSN 1013-4247
ISSN (online/en ligne) **2247 – 9341**
ISBN 973-7951-29-8

editura MEGA

Editura Mega | www.edituramega.ro
e-mail: mega@edituramega.ro

SUMAR ▪ CONTENTS ▪ SOMMAIRE

HISTORICA ET ARCHAEOLOGICA

Viktoria D. PETROVA, Evgenia NAYDENOVA
Cultural and Chronological Characteristics of the Prehistoric Site Belogradets, Northeastern Bulgaria ● Caracteristicile culturale și cronologice ale așezării de la Belogradets, nord-estul Bulgariei……9

Remus Mihai FERARU
Cultul Charistelor la Cyzic ● The Cult of Charistes at Cyzicus……21

Marian MOCANU
Some Theoretical Reflection Regarding the Production and Consumption of Tableware in the Lower Danube and West-Pontic Region ● Câteva reflecții teoretice cu privire la producția și consumul veselei la Dunărea de Jos și în regiunea vest-pontică……33

Ionuţ HOLUBEANU
Mitropolitul Petru de Tomis (cca. 480-498) ● Metropolitan Peter of Tomis (ca. 480-498)……49

Georgi ATANASOV
L'église rouge de Perouchtitsa – Le Martyrium des Saints Théodote, Asclépiodote et Maxime de Marcianopolis (Moesia Secunda) ● Biserica roșie de la Perouchtitsa – Martiriumul sfinților Theodot, Asclepiodot și Maxim de Marcianopolis (Moesia Secunda)……71

INVENTARIA ARCHAEOLOGICA

Veselin DANOV
Clay Models of Chairs from Tell Kozareva Mogila ● Modele de scaune din lut descoperite la tell-ul Kozareva Mogila……93

Manuela MĂIȚĂ
Sigilate orientale și pontice descoperite într-o așezare rurală din teritoriul Tomisului ● Eastern Sigillata C and Pontic Sigillata from a Rural Settlement in the Territory of Tomis……105

Ștefan GEORGESCU, Ana Cristina HAMAT
Despre ritualuri, jucării și copii în lumea antică. Câteva considerații cu privire la un tip particular de jucărie din teracotă cu reprezentarea copilului divin, descoperită în necropola de la Tomis ● About rituals, toys and children in the ancient world. Some

considerations regarding a particular type of terracotta toy with the representation of the divine child, discovered in the Tomis necropolis 129

Ergün LAFLI, Martin HENIG
Six Figural Gems from Trapezus in North-Eastern Turkey • Șase geme figurative de la Trapezunt din nord-estul Turciei 163

Filica DRĂGHICI, Mihai Severus IONESCU, Ștefan-Emilian GAMUREAC
Everyday Aspects of Life in Late Roman A9 Edifice in the City of *Tropaeum Traiani*. An *Addendum* • Aspecte cotidiene ale vieții în Edificiul A9 roman târziu din orașul *Tropaeum Traiani*. Un *Addendum* 175

Maria CHRISTOVA-PENKOVA, Aleksandra PETROVA
Céramique à Glaçure du Haut Moyen Âge (X^{e}-XIe siècles) du Nord-Ouest de la Bulgarie • Ceramica smălțuită din perioada medieval-timpurie (secolele X-XI) din nord-vestul Bulgariei 189

Silviu OȚA
Necropolele de la Caransebeș – Strada Romanilor. Primele cercetări arheologice • The Necropolises of Caransebes – Strada Romanilor. The First Archaeological Researches 199

EPIGRAPHICA

Dragoş HĂLMAGI
Notes on the Greek Inscriptions (V) • Note asupra unor inscripții grecești (V) 223

NOMISMATA

Florina PANAIT-BÎRZESCU
Un context cu semne monetare și vârfuri de săgeți din templul Afroditei de la Histria • A context with monetary signs and arrowheads from the temple of Aphrodite at Histria 235

Gabriel Mircea TALMAȚCHI
The Presence of the Tetradrachms from Thasos in the Istro-Pontic Territory • Prezența tetradrahmelor de Thasos în teritoriul istro-pontic 247

Gabriel CUSTUREA
Monede otomane contramarcate din colecțiile Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța • Countermarked Ottoman Coins from the Collections of the Museum of National History and Archaeology in Constanța 273

Gabriel CUSTUREA
Din nou despre folosirea teriacului pe teritoriul Dobrogei în secolele XVII-XVIII • Again about the use of theriac on the territory of Dobruja in the 17th-18th centuries 277

AUXILIARIA

Radoslav RACHEV
Analysis of the Traces of use on Polished Stone Tools for Woodcutting and Woodworking from Three Eneolithic Necropolises in Bulgaria • Analiza urmelor de utilizare de pe uneltele din piatră șlefuită pentru tăierea și prelucrarea lemnului din trei necropole eneolitice din Bulgaria……285

Yordan MILEV
Copper Tools from Kozareva Mogila. New Data on the Provenance of Copper Ores used • Unelte de cupru de la Kozareva Mogila. Noi informații privind proveniența minereurilor de cupru folosite……295

Eliza-Ioana CREȚU, Simina-Margareta STANC, Sorin-Cristian AILINCĂI, Luminița BEJENARU
Animal Exploitation in Babadag Culture. Archaeozoological Data for Sites of Garvăn-Mlăjitul Florilor and Jijila-Cetățuie (Tulcea County, Romania) • Exploatarea resurselor animale în cultura Babadag. Date arheozoologice pentru siturile Garvăn-Mlăjitul Florilor și Jijila-Cetățuie (județul Tulcea, România)……311

Preslav PEEV, Rosina KOSTOVA, Rumen YANKOV, Galin PETROV, Bogdan PRODANOV
The "Land-Sea" interaction along the Western Black Sea, Geoarchaeological and Historical Geographical Study • Interacțiunea „Uscat-Mare" de-a lungul vestului Mării Negre, Studiu Geoarheologic și Istorico-Geografic……325

RECENZII

Nicolaie Alexandru, *Callatis. Oraș grecesc în ținutul geților*, Editura: MEGA, Cluj-Napoca, 2024, (195 p.) ISBN: 9786060207566. (Georgeta Daniela STRATIDES)……333

Iva Kaić, *Zbirka Rimskih Gema iz Arheološkog Muzeja u Zagrebu/Collection of Roman Engraved Gems in the Archaeological Museum in Zagreb, Musei Archaeologici Zagrebiensis. Catalogi et Monographiae,* Editura FF press, Zagreb, 2024, p. 327, 418 ilustrații.(Ana Cristina HAMAT)……336

Andrea Popa, *Managementul integrat al patrimoniului cultural mondial în România. Studiu de caz: Frontiera romană în Dacia. Siturile de epocă romană de la Brețcu, Comolău și Boroșneu Mare* [Integrated Management of World Cultural Heritage in Romania. Case Study: The Roman Frontier in Dacia. The Roman sites of Brețcu, Comolău, and Boroșneu Mare], Sibiu, Editura ASTRA Museum, 2023, 279 p. ISBN 978–606–733–361–9.(Gabriel Mircea TALMAȚCHI)……339

Silvia Païn, *Manuel de gestion du mobilier archéologique, Méthodologie et pratiques,* Documents d'archéologie française, Paris, Édition de la maison des sciences de l'homme, 2015, 238 p., ISBN 978–2–7351–1762–8.(Maria BOLOCAN)……344

IN MEMORIAM

Gabriel Mircea TALMAȚCHI
Virgil Mihăilescu-Bîrliba (28 octombrie 1937 – 15 iulie 2024) 349

Gabriel CUSTUREA
Eugen Nicolae (19 iunie 1955 – 8 septembrie 2024) 367

Lista Abrevierilor / Abbreviations / Abréviations 377

Pontica 381

Norme de redactare 383

Publication guidelines 385